

Số: /BCTT-KTNS

Hải Dương, ngày tháng 12 năm 2022

BÁO CÁO THẨM TRA
Về tình hình thực hiện dự toán ngân sách năm 2022,
Phương án phân bổ ngân sách địa phương năm 2023
(Báo cáo tại kỳ họp thứ 12 - HĐND tỉnh khoá XVII)

Căn cứ Nghị quyết của HĐND tỉnh về phân bổ ngân sách tỉnh và dự toán ngân sách nhà nước trên địa bàn năm 2022; sau khi xem xét Báo cáo tình hình thực hiện dự toán ngân sách năm 2022, phương án phân bổ ngân sách địa phương năm 2023; kế hoạch tài chính - ngân sách 03 năm 2023-2025 của UBND tỉnh và qua giám sát thực tế, Ban kinh tế - ngân sách HĐND tỉnh có một số ý kiến như sau:

I. Tình hình thực hiện dự toán ngân sách năm 2022

Năm 2022 là năm đầu của thời kỳ ổn định ngân sách mới 2022-2025 với nhiều quy định, chính sách mới của Trung ương và của tỉnh được triển khai thực hiện; tình hình kinh tế - xã hội đối diện với nhiều khó khăn, thách thức khách quan nhưng với sự nỗ lực phấn đấu, chủ động linh hoạt trong điều hành, tình hình thực hiện dự toán ngân sách nhà nước trên địa bàn đạt được một số kết quả tích cực.

1. Về thực hiện dự toán thu NSNN trên địa bàn

Tổng thu NSNN trên địa bàn ước đạt: 19.314 tỷ 870 triệu đồng, bằng 130% dự toán năm. Trong đó thu nội địa ước đạt: 16.424 tỷ đồng; bằng 133% so với dự toán năm. Tổng thu thường xuyên ước thực hiện được 11.666 tỷ 500 triệu đồng, tăng 28,4% so với dự toán; trong đó tăng thu thường xuyên ngân sách cấp tỉnh ước đạt 1.592 tỷ 781 triệu đồng, tăng 24% dự toán là một trong những điểm sáng trong công tác thu ngân sách nhiều năm trở lại đây.

Có 13/16 khoản thu đạt và vượt dự toán, trong đó có nhiều khoản thu chiếm tỷ trọng lớn tăng cao¹. Nguyên nhân tăng thu chủ yếu là từ tiền sử dụng đất (tăng 1.521 tỷ 500 triệu đồng) và từ các doanh nghiệp trọng điểm có số thu nộp vào ngân sách lớn².

2. Về thực hiện dự toán chi ngân sách địa phương

Tổng chi ngân sách địa phương ước đạt: 19.817 tỷ 068 triệu đồng, đạt 128% dự toán năm. Trong đó:

¹ Như: Thu tiền sử dụng đất ước đạt 4.721,5 tỷ đồng, bằng 148% dự toán năm; thu từ Doanh nghiệp FDI ước đạt 4.495 tỷ đồng, bằng 145% dự toán năm.

² Công ty TNHH Ford Việt Nam: ước nộp 2.100 tỷ đồng, bằng 135% so với cùng kỳ; Công ty TNHH Điện lực JAKS: ước nộp 398 tỷ đồng, bằng 127% cùng kỳ; Công ty CP năng lượng Hòa Phát; ước nộp 290 tỷ đồng, gấp 2,6 lần cùng kỳ...

- Chi đầu tư phát triển: 6.182 tỷ 582 triệu đồng, bằng 148% dự toán năm. Nguyên nhân tăng chi: do chi chuyển nguồn số tạm ứng từ năm 2021, số dư dự toán đầu tư XDCB của các cấp ngân sách và chi từ số bổ sung từ nguồn tăng thu tiền đất, tăng thu thường xuyên năm 2022.

- Chi thường xuyên: 7.803 tỷ 149 triệu đồng, đạt 111% dự toán năm.

Nhiệm vụ chi ngân sách năm 2022 về cơ bản đáp ứng được những nhu cầu chi thường xuyên của các sở, ngành các huyện, thành phố và dành nguồn tài chính thực hiện một số nhiệm vụ cấp bách của tỉnh như: hỗ trợ công tác phòng chống dịch bệnh, các chính sách về an sinh xã hội và các đề án, công trình trọng điểm thực hiện Nghị quyết Đại hội đảng bộ tỉnh...

3. Về tình hình sử dụng dự phòng ngân sách, tình hình nợ chính quyền địa phương

Ban kinh tế - ngân sách nhất trí với số liệu sử dụng nguồn kinh phí dự phòng ngân sách năm 2022 và tình hình nợ của chính quyền địa phương đến 30/11/2022.

Ban kinh tế - ngân sách đề nghị UBND tỉnh thực hiện việc định kỳ báo cáo Thường trực HĐND tỉnh tình hình sử dụng dự phòng ngân sách và tình hình vay, trả nợ theo đúng quy định tại điểm b, khoản 3 Điều 10 Luật Ngân sách nhà nước và Nghị định số 93/2018/NĐ-CP ngày 30/6/2018 của Chính phủ.

4. Một số tồn tại, hạn chế, khó khăn, vướng mắc

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, Ban kinh tế - ngân sách nhấn mạnh một số khó khăn, hạn chế trong việc thực hiện dự toán ngân sách nhà nước năm 2022 như sau:

- Công tác thực hiện dự toán thu, chi ngân sách năm 2022 vẫn còn một số hạn chế có từ nhiều năm nay nhưng chưa được khắc phục như: công tác lập, giao dự toán của một số chỉ tiêu chưa mang tính phân đầu, chưa sát với thực tế phát sinh và khả năng thực hiện của từng địa phương³. Thu ngân sách cấp huyện và xã chủ yếu dựa vào nguồn thu tiền sử dụng đất, mang tính ổn định thấp, tính bền vững cân đối chưa cao.

- Thu ngân sách vượt dự toán được giao nhưng chưa bền vững, tiến độ đạt thấp so với cùng kỳ năm 2021 (*chỉ bằng 89%*). Số thu phụ thuộc nhiều vào các khoản thu không ổn định (*thu tiền sử dụng đất*) và thu từ một số doanh nghiệp lớn (*Ford, Hòa Phát, JAKS*). Thu từ hoạt động sản xuất kinh doanh tăng chậm.

- Thu tiền sử dụng đất ước đạt 4.721 tỷ đồng, bằng 148% dự toán, chiếm tỷ trọng lớn trong cơ cấu tổng thu nhưng chỉ bằng 86% so với cùng kỳ năm 2021. Thị trường bất động sản trầm lắng, tính thanh khoản thấp khiến số thu có

³ Dự toán thu nội địa năm 2022 chỉ bằng 73,3% so với số thực hiện của năm 2021.

xu hướng giảm dần, 6 tháng cuối năm số thu chỉ đạt 1.904 tỷ đồng, bằng 67% so với số thu tiền sử dụng đất 6 tháng đầu năm (2.817 tỷ đồng).

Một số đơn vị cấp huyện hoàn thành dự toán từ rất sớm⁴ nhưng có những đơn vị dự kiến số thu không đạt dự toán được giao⁵.

- Còn 03/16 khoản thu dự kiến không hoàn thành dự toán⁶, trong đó có khoản thu từ khu vực nhà nước Trung ương hụt thu trong nhiều năm nhưng chưa được cải thiện (năm 2020: đạt 76% dự toán, năm 2021: đạt 88% dự toán, năm 2022: ước đạt 81% dự toán) do vậy trong thời gian tới đề nghị các cấp, các ngành cần thực hiện tổng rà soát, đánh giá lại hiệu quả hoạt động của các doanh nghiệp nhà nước trên địa bàn (bao gồm cả Trung ương và địa phương) để đề ra các giải pháp phù hợp.

- Tình trạng phân bổ kinh phí chậm, bố trí dự toán khi chưa có cơ sở pháp lý vẫn còn diễn ra ở một số cơ quan, đơn vị dẫn đến việc phải điều chỉnh, cắt giảm dự toán. Chi sự nghiệp khoa học công nghệ, sự nghiệp y tế còn đạt thấp so với yêu cầu đề ra⁷.

- Số kinh phí chuyên nguồn vốn sự nghiệp, nhất là sự nghiệp y tế, giáo dục còn lớn. Công tác tham mưu phương án phân bổ vốn tăng thu, tiết kiệm chi được phép chuyển nguồn sang năm 2022 rất chậm (tháng 5/2022 mới xin ý kiến Thường trực HĐND tỉnh, tháng 6 mới thực hiện phân bổ) nên khó khăn trong việc giải ngân của các đơn vị.

- Việc thu hồi các khoản tạm ứng trả nợ lãi vay ODA do tỉnh đứng ra bảo lãnh cho các doanh nghiệp chưa được tích cực thực hiện⁸.

- Các đơn vị, địa phương chưa nghiêm túc thực hiện trích tối thiểu 10% tổng số thu tiền sử dụng đất, tiền thuê đất để đầu tư cho kinh phí đo đạc, lập hồ sơ địa chính, cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất theo đúng tinh thần Nghị quyết số 05/2021/NQ-HĐND ngày 29/10/2021 của HĐND tỉnh.

- Chi đầu tư phát triển chưa đạt hiệu quả theo yêu cầu đề ra, tính đến 25/11/2022, giải ngân vốn đầu tư công đạt 4.012 tỷ đồng, đạt tỷ lệ 61,6%⁹. Công tác lập, thẩm định, phân bổ kế hoạch đầu tư công còn một số nội dung chưa sát với khả năng thực hiện, dẫn đến tình trạng một số dự án dư vốn, một số dự án phải điều chỉnh chủ trương đầu tư do tăng vốn so với ban đầu.

II. Về dự toán ngân sách nhà nước năm 2023

⁴ Huyện Thanh Miện đã hoàn thành dự toán thu tiền sử dụng đất cho 05 năm.

⁵ Thành phố Hải Dương, huyện Cẩm Giàng.

⁶ Bao gồm: Thuế bảo vệ môi trường: ước đạt 80% dự toán năm; thu từ khu vực doanh nghiệp nhà nước địa phương: ước đạt 87% dự toán năm; thu từ DNNN Trung ương: ước đạt 81% dự toán năm.

⁷ Chi sự nghiệp khoa học công nghệ chiếm 0,3% tổng chi, theo quy định: tối thiểu 2% tổng chi cân đối ngân sách; chi sự nghiệp y tế chiếm 3,6% tổng chi cân đối ngân sách.

⁸ Của dự án nhà máy chế biến phân hữu cơ thành rác thải sinh hoạt: 21 tỷ 189 triệu đồng, Công ty xây dựng kết cấu hạ tầng và phát triển đô thị Hải Dương - Nhà máy gạch ốp lát Hải Dương: 5 tỷ 800 triệu đồng và dự án ReII: 8 tỷ 484 triệu đồng.

⁹ Trong đó vốn ngân sách tỉnh giải ngân được 398,868 tỷ đồng, đạt 26,6%; vốn ngân sách cấp huyện, xã giải ngân được 2.628,77 tỷ đồng, đạt 84,1%.

Trên cơ sở tình hình thực hiện dự toán thu năm 2022, các yếu tố ảnh hưởng đến nguồn thu, nhiệm vụ chi và chỉ tiêu kế hoạch Trung ương giao. Ban kinh tế - ngân sách cơ bản nhất trí với dự toán thu, chi ngân sách và phương án phân bổ ngân sách tỉnh năm 2023 do UBND tỉnh trình tại kỳ họp. Cụ thể:

1. Dự toán thu NSNN trên địa bàn năm 2023: 17.655 tỷ đồng (*ngân sách địa phương được hưởng là: 14.093 tỷ 354 triệu đồng*), trong đó: Thu nội địa: 15.155 tỷ đồng bằng 123% so với dự toán năm 2022¹⁰; Thu từ hoạt động xuất nhập khẩu: 2.500 tỷ đồng bằng 100% so với dự toán năm 2022.

Việc giao dự toán thu đã bám sát các quy định của Trung ương; đảm bảo tính đúng, đủ các khoản thu, sắc thuế, lĩnh vực thu đối với từng địa bàn; các chính sách hỗ trợ doanh nghiệp theo lộ trình làm ảnh hưởng tới số thu NSNN năm 2023, đồng thời loại trừ các khoản theo quy định không thuộc nguồn thu cân đối NSNN.

Quá trình giao nhiệm vụ thu trên cơ sở đảm bảo khả năng cân đối ngân sách, giữ vai trò chủ đạo của ngân sách cấp tỉnh nhưng không làm triệt tiêu động lực phấn đấu tăng thu của các địa phương.

* Dự toán thu ngân sách nhà nước được xây dựng trên nền tăng trưởng kinh tế ước ở mức 9% trở lên song số dự toán thu ngân sách nhà nước năm 2023 thực tế mới chỉ bằng 91% so với ước thực hiện năm 2022, thu nội địa bằng 92,3% là chưa phù hợp, chưa có tính phấn đấu. Ban kinh tế - ngân sách đề nghị đại biểu thảo luận và cho ý kiến tham gia về việc phấn đấu tăng thu trong năm 2023.

2. Dự toán chi ngân sách nhà nước năm 2023

Trên cơ sở dự toán thu NSNN Trung ương giao năm 2023 và số kinh phí hỗ trợ bổ sung cân đối cho địa phương, hỗ trợ bổ sung có mục tiêu; tổng nguồn để chi ngân sách địa phương là 16.317 tỷ 805 triệu đồng, bằng 105% so với dự toán năm 2022.

- Chi đầu tư phát triển: 4.714 tỷ 904 triệu đồng, bằng dự toán Trung ương giao, bằng 113 % so với dự toán năm 2022;

- Chi thường xuyên: 10.212 tỷ 793 triệu đồng, bằng 104% so với dự toán năm 2022 (*bao gồm chi trong cân đối là 9.287,641 tỷ đồng; chi bổ sung từ ngân sách TW 925,152 tỷ đồng*).

Cơ cấu giữa chi thường xuyên và chi đầu tư năm 2023 trên tổng chi cân đối là 69,9% : 28,9% chưa đạt kỳ vọng nhưng cơ bản đảm bảo thực hiện các nhiệm vụ chi hiện hành. Tuy nhiên, trong những năm tiếp theo, cần có sự đánh giá, điều chỉnh hợp lý để từng bước tăng tỷ trọng chi đầu tư phát triển trong cơ cấu tổng chi NSNN. Đối với nội dung chi trả nợ vốn vay (23,4 tỷ đồng), Ban nhất trí với nội dung Báo cáo, tuy nhiên, đề nghị UBND tỉnh tăng cường đôn

¹⁰ Bao gồm: thu tiền sử dụng đất là 3.700 tỷ đồng bằng 116% so với dự toán năm 2022; thu XSKT là 38 tỷ đồng bằng 136% so với dự toán năm 2022; thu thường xuyên: 11.417 tỷ đồng bằng 126% so với dự toán năm 2022;

độc các đơn vị được bảo lãnh vay nghiêm túc thực hiện việc hoàn trả số vốn ngân sách tỉnh đã ứng ra để trả nợ theo đúng quy định.

3. Về phân bổ ngân sách tỉnh

Ban kinh tế - ngân sách nhất trí với phương án phân bổ ngân sách tỉnh năm 2023 do UBND tỉnh trình. Việc phân bổ đã thực hiện đúng Luật Ngân sách nhà nước. Số bổ sung cân đối cho ngân sách cấp huyện, xã đảm bảo thực hiện nhiệm vụ chi. Dự toán phân bổ cho các lĩnh vực, cơ quan, đơn vị đảm bảo theo định mức và có tính đến các nhiệm vụ phát sinh trong năm. Cơ bản đảm bảo chính sách an sinh xã hội và kinh phí cho các đề án thực hiện Nghị quyết của Đại hội Đảng bộ tỉnh.

III. Một số kiến nghị, đề xuất

Năm 2023, dự báo tình hình kinh tế - xã hội tiếp tục gặp khó khăn do tác động tiêu cực của tình hình kinh tế - chính trị thế giới. Do vậy để hoàn thành nhiệm vụ thu, chi ngân sách, Ban kinh tế - ngân sách đề nghị UBND tỉnh tập trung chỉ đạo một số giải pháp cụ thể:

1. Có giải pháp quyết liệt để hoàn thành và hoàn thành vượt dự toán thu năm 2023. Tăng cường sự phối hợp giữa cơ quan thu, cơ quan tài chính và Kho bạc nhà nước trong công tác quản lý thu NSNN.

- Tập trung xử lý, thu hồi nợ đọng thuế, hoàn thuế. Đẩy mạnh công tác thanh tra hoạt động và việc chấp hành pháp luật của cơ quan thuế, hải quan. Thanh tra, kiểm tra việc kê khai thuế, nộp thuế, các hoạt động chuyển nhượng dự án, chuyển giá trên địa bàn. Thực hiện hiệu quả các đề án chống thất thu ngân sách trong tất cả các lĩnh vực: thuế, phí, tiền thuê đất, thuế tài nguyên, khai thác khoáng sản.

- Tiếp tục cải thiện mạnh mẽ môi trường đầu tư kinh doanh, cải cách thủ tục hành chính, nâng cao năng lực cạnh tranh của tỉnh. Chủ động, kịp thời tháo gỡ khó khăn cho các doanh nghiệp phát triển sản xuất kinh doanh. Từng bước cơ cấu lại nguồn thu, về lâu dài có phương án khuyến khích tăng trưởng bền vững nguồn thu từ khu vực ngoài quốc doanh, thu thuế, phí, lệ phí.

- Chỉ đạo các ngành chức năng quyết liệt trong việc thu tiền sử dụng đất của các dự án còn nợ đọng; khẩn trương nghiệm thu, quyết toán và bàn giao các dự án khu dân cư, khu đô thị. Đẩy nhanh việc tính tiền sử dụng đất của các dự án khu đô thị, khu dân cư đã lựa chọn xong nhà đầu tư.

- Có phương án xử lý hiệu quả đối với khoản trả nợ vay vốn ODA của một số dự án tồn tại từ những năm trước.

- Tích cực rà soát và chỉ đạo đẩy nhanh tiến độ xử lý, đôn đốc thu kịp thời nguồn thu từ bán trụ sở cũ các cơ quan quản lý nhà nước, vốn góp tại các doanh nghiệp.

2. Quá trình điều hành chi ngân sách 2023 cần chủ động, kịp thời tháo gỡ vướng mắc, khó khăn của các đơn vị.

- Tăng cường kỷ luật, kỷ cương tài chính. Đẩy mạnh công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát và thực hiện, công khai, minh bạch việc sử dụng ngân sách

nhà nước, đảm bảo chi ngân sách nhà nước theo dự toán. Chấm dứt tình trạng sử dụng kinh phí chưa đúng mục đích, tạm ứng chưa đúng chế độ.

Xử lý nghiêm theo quy định đối với các sai phạm về quản lý ngân sách và tài sản của nhà nước đã được cơ quan kiểm toán, thanh tra phát hiện, kiến nghị.

- Nâng cao hiệu quả sử dụng ngân sách nhà nước, hạn chế tối đa số tiền và nhiệm vụ chi ngân sách phải chuyển nguồn sang năm sau. Tiếp tục cơ cấu lại chi ngân sách theo hướng bền vững, giảm tỷ trọng chi thường xuyên, tăng tỷ trọng chi đầu tư phát triển; ưu tiên cho giáo dục - đào tạo, khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo.

- Khắc phục tình trạng phân bổ vốn đầu tư công dàn trải, kéo dài, gấn nâng cao hiệu quả sử dụng vốn đầu tư công với thực hành tiết kiệm, chống lãng phí. Nâng cao hiệu quả phân bổ, quản lý, sử dụng ngân sách nhà nước, gấn với đề cao trách nhiệm của các sở, ngành, địa phương.

- Rà soát việc duy trì, quản lý và sử dụng các quỹ tài chính nhà nước ngoài ngân sách. Sửa đổi, bổ sung quy định về tổ chức, hoạt động của các quỹ này nhằm nâng cao tính minh bạch, hiệu quả hoạt động của quỹ; tăng cường công tác quản lý, giám sát, thanh tra, kiểm tra đối với các quỹ, sắp xếp lại các quỹ có nguồn thu, nhiệm vụ chi trùng với ngân sách nhà nước hoặc không còn phù hợp với tình hình thực tế.

IV. Ban kinh tế - ngân sách đề nghị HĐND tỉnh quy định mức giá sản phẩm, dịch vụ công ích thủy lợi năm 2022 trên địa bàn tỉnh bằng mức giá đã được quy định của năm 2021 để thống nhất thực hiện.

V. Về Dự thảo Nghị quyết về dự toán thu ngân sách nhà nước trên địa bàn, thu chi ngân sách địa phương năm 2023; Dự thảo Nghị quyết về phân bổ ngân sách tỉnh năm 2023

- Nhất trí với các nội dung Dự thảo Nghị quyết.

- Trên cơ sở ý kiến tham gia của các đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh, ý kiến kết luận của chủ tọa kỳ họp; đề nghị Thường trực HĐND tỉnh giao cho Văn phòng Đoàn ĐBQH và HĐND tỉnh phối hợp với Thư ký kỳ họp chỉnh sửa từ ngữ, thể thức và kỹ thuật trình bày văn bản theo đúng quy định trước khi trình Chủ tọa ký chứng thực.

Trên đây là báo cáo thẩm tra của Ban kinh tế - ngân sách HĐND tỉnh, kính trình HĐND tỉnh xem xét, quyết định./.

Nơi nhận:

- Các đại biểu HĐND tỉnh;
- Các đại biểu dự kỳ họp;
- Lưu VT.

**TM. BAN KINH TẾ - NGÂN SÁCH
TRƯỞNG BAN**

Trịnh Thúy Nga

